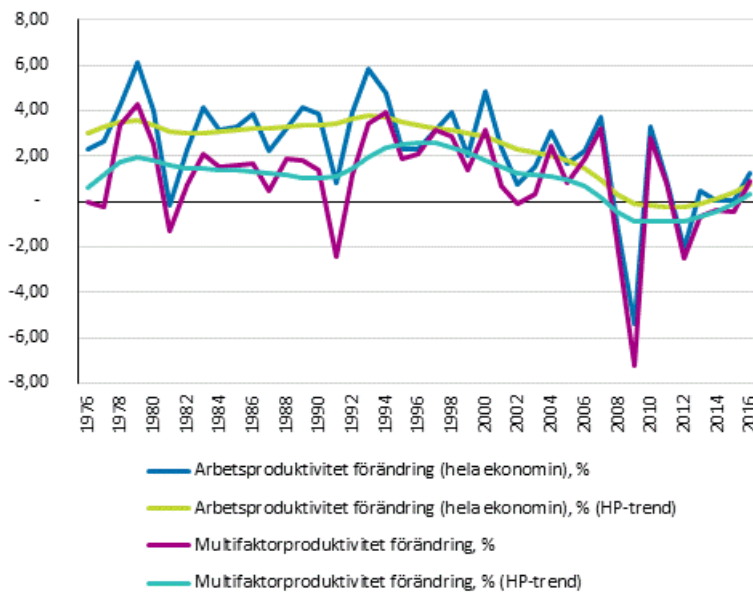

Lönsamhetsundersökningar 2016

Arbetsproduktiviteten ökade med 1,2 procent år 2016

Tillväxttakten för arbetsproduktiviteten, som bygger på de preliminära uppgifterna om förädlingsvärdets volym i nationalräkenskaperna, var 1,2 procent inom hela samhällsekonomin år 2016. Förändringen av förädlingsvärdets volym vände och blev positiv år 2016, dvs. 1,6 procent, efter att ha minskat under tre år och visat nolltillväxt under ett år. När antalet arbetade timmar samtidigt ökade med bara 0,4 procent kunde en arbetstimme på så sätt ge mer förädlingsvärde än tidigare.

Totalproduktivitet i den nationella ekonomin 1976-2016 *, %

Arbetsproduktiviteten beräknas som förändring av förädlingsvärdets volym per arbetstimme. Dess-utom kan man särskilja vilka faktorer som har bidragit till att produktiviteten ökat eller minskat. Med hjälp av uppgifterna om kapital i räkenskaperna granskas vilken andel av förändringen i produktiviteten beror på att anställda har mer kapital än tidigare till förfogande. Bidragen har beräknats skilt för ICT- och FoU-medel, maskiner och apparater, bostadsbyggnader och andra kapitalmedel. Kapitalintensitetens bidrag var totalt 0,3 procent år 2016. Också bidraget av den strukturella förändringen av arbetsinsatsen kan beräknas separat. Med detta hänvisar man bl.a. till ökad produktivitet till följd av förbättrad utbildningsnivå. År 2016 var den -0,02 procent. Totalproduktiviteten erhålls då man från förändringen av arbetsproduktiviteten drar av

bidragen av förändringen i arbetsinsatsens struktur och kapitalinsatsen. År 2016 var förändringen av totalproduktiviteten 0,9 procent.

Alternativt kan arbetsproduktiviteten beräknas genom att dividera produktionen med antalet arbetstimmar. Då kan också inverkan av förändringen av insatsen av mellanprodukter på arbetets produktivitet särskiljas som en egen faktor. Också de här uppgifterna finns i Statistikcentralens databastabeller. Mera information om begrepp och definitioner finns under rubriken Begrepp och definitioner (<http://www.tilastokeskus.fi/til/ttut/kas.html>).

Den långsiktiga trendförändringen (beräknat med Hodrick-Prescott-filtret) visar att tillväxttakten för arbetets produktivitet inom hela samhällsekonomin avtog kraftigt från drygt tre procent under mitten av 1990-talet till 0,3 procent år 2015 (Figur 1). Den nedåtgående trenden i arbetsproduktiviteten efter mitten av 1990-talet har tack vare en liten ökning år 2016 nu vänt i en mer positiv riktning.

Nedgången i arbetsproduktiviteten efter mitten av 1990-talet har påverkats speciellt av den kraftiga nedgången i totalproduktiviteten. Totalproduktivitets genomsnittliga årstillväxt var ungefär 1,4 procent under åren 1976–1990. Under början av 1990-talet ökade totalproduktiviteten klart och var som högst över 3,9 procent under mitten av 1990-talet. Efter år 2000 har trendtillväxten för totalproduktiviteten varit klart nedåtgående. Den genomsnittliga tillväxttakten för totalproduktiviteten under åren 2000–2007 var ännu 1,6 procent, men åren 2008–2016 har årsförändringen för totalproduktiviteten varit i genomsnitt -0,9 procent.

Det bidrag som förändringen av arbetsinsatsens struktur hade på ökningen av förädlingsvärdet var som kraftigast under början av 1990-talet, i genomsnitt 0,7 procentenheter per år under åren 1990–1994. Efter det har dess inverkan varit liten, i genomsnitt 0,1 procentenheter under perioden 1995–2016. Kapitalintensitetens effekt har varit klart positiv. Under perioden 1995–1999 var effekten av kapitalintensiteten ännu i genomsnitt kring noll, medan bidraget har varit i genomsnitt kring 0,7 procentenheter under 2000-talet.

Den effekt som kapitalinsatsens bidrag hade på ökningen av förädlingsvärdet var åren 1976–1990 i genomsnitt 1,2 procentenheter per år. Under 1990-talet minskade effekten till i genomsnitt 0,6 procentenheter per år. Åren 2000–2007 var den genomsnittliga effekten av kapitalinsatsens bidrag 1,0 procent och åren 2008–2015 i genomsnitt 0,5 procent, vilket motsvarar den genomsnittliga årsförändringen under 1990-talet.

Bidraget av arbetade timmar till förändringen av förädlingsvärdet sjönk kraftigt under depressionen på 1990-talet. Under perioden 1991–1994 var den genomsnittliga årsförändringen -3,6 procentenheter. Under åren 1995–2007 var den genomsnittliga årsförändringen när det gäller arbetade timmar 0,9 procentenheter. Under åren 2008–2016 blev den genomsnittliga årsförändringen för arbetade timmar åter negativ, dvs. -0,3 procentenheter.

I tabell 1 presenteras den genomsnittliga årsförändringsprocenten för totalproduktiviteten samt arbetsproduktiviteten under olika perioder. I tabellen presenteras dessutom bidraget av kapitalinsatsen, arbetade timmar och förändringen i arbetsinsatsens struktur till ökningen av förädlingsvärdet samt bidraget av förändringen i kapitalintensiteten och förändringen av arbetsinsatsens struktur till ökningen av arbetsproduktiviteten.

Otsikko efter muuttujat och vuosi

	1976-1989	1990-1994	1995-1999	2000-2007	2008-2016	2016 ¹⁾
Förädlingsvärdets volym, förändring %	3,4	-0,7	4,7	3,4	-0,6	1,6
Total kapitalinsatsens kontribution, %	1,2	0,3	0,8	1,1	0,5	0,4
Arbetade timmar kontribution, %	0,4	-3,1	1,5	0,6	-0,3	0,3
Arbetsinsatsens kvalitetets kontribution, förändring %	0,3	0,7	0,1	0,2	0,1	0,0
Multifaktorproduktivitet kontribution, %	1,4	1,5	2,3	1,5	-0,9	0,9
Kapitalintensitetens kontribution, %	1,0	1,3	0,0	0,7	0,7	0,3
Arbetsproduktiviteten (aggregerad genom industrier), förändring %	2,8	3,5	2,4	2,4	-0,1	1,2
Arbetskraftens omfördelningseffekt, %	0,5	0,3	0,3	0,1	-0,1	0,0
Arbetsproduktiviteten (hela ekonomin), förändring %	3,2	3,8	2,7	2,5	-0,3	1,2

1) Siffrorna för åren 2015 och 2016 baserar sig på preliminära uppgifter.

De produktivetsmätare som presenteras i den här statistiken baserar sig på KLEMS-metoden och samma data som EUKLEMS. Mer information finns i metodbeskrivningen för statistiken (på finska).

Innehåll

Förfrågningar

Marja Sauli 029 551 3797

Natalia Lindberg 029 551 3361

Ansvarig statistikdirektör:

Ville Vertanen

kansantalous@stat.fi

www.stat.fi

Källa: Lönsamhetsundersökningar 2016, Statistikcentralen.